

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 16. De veterum monumentorum inquisitione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

antiquitatis monumenta, quæ uno abhinc sæculo a Viris eruditis sollicitè fuerunt conquisita, atque in lucem publicam edita: horum enim labore adjuti recentiores Scriptores suas Ecclesiæ Historias tuto conscribere poterant, quin aberarent a veritate, quæ sane cujuscunque Historiæ anima est. Non equidem affirmamus, quod omnia hæc monumenta ejusdem fidei, atque auctoritatis sint, facile tamen hodierno ævo prudens inter illa discrimen fieri potest, ac ferme nullus, nisi qui decipi cupit, seduci valet, præcipue si de majoris momenti historia agitur.

§. XVI.

De veterum monumentorum inquisitione.

In postremis duobus sæculis plurimi Viri docti inter primas curas habebant, ut non modo in rebus, quæ Ecclesiæ Historiam, sed quodcunque alterius generis argumentum concerneret, vetera monumenta cum summa industria conquirerent, imo hæc ipsa quamvis summo opere laboriosa sollicitudo in nostro adhuc sæculo continuatur; quis vero maxima hujus solertiæ emolumenta enarrabit, nam suscipiebantur itinera non minus longa, quam operosa, imo non raro etiam periculosa, unice, ut in re-

motis-

motissimis etiam Regionibus scriptos Codices colligerent, arcanas inscriptionum notas interpretarentur, numismata, ac monetas coemerent, veterum monumenta lustrarent, eorumque situm, ac conditionem describerent. Insuper pervolvebantur omnes Bibliothecæ, excutiebanturque omnes ferme anguli innumerabilium pene Monasteriorum, in quibus potissimam partem literariæ ejusmodi divitiæ asservabantur, quæ tamen aut non erant cognitæ, aut certe propter ignorantiam unacum disciplinæ dissolutione invalescentem neglectæ, imo & non raro ex parte dissipatæ. Postmodum pretiosa hæc antiquitatis rudera colligebantur, illorumque maxima pars ad multa sæcula ab interitus periculo præservabatur, dum vel prius typis edita vulgabatur, vel recondita reponerentur in publicis, ac apertis Bibliothecis, ad quas Viris eruditis accedendi, hæcque monumenta evolvendi libertas conceditur. Tum frequentes Regularium cœtus, a quibus studii, literarumque amor ignorantiam, otiumque exulare jubebat, reperiebantur, & non raro cernebantur celebriores cujusdam Monasterii Monachi cum sui Conventus expensis ardua ejusmodi itinera aggredi, vel privatos etiam hujusmodi sumptus suppeditare, non alio ex fine, quam ut
veritas

veritas inquireretur, eaque novis argumentis stabiliri posset. Sæpius etiam hæc itinera fuscipiebantur ad sollicitationes ipsorum etiam Regum, ac Principum, qui ad hosce labores facilius aggreddendos, ac cum majori scientiarum proventu exequendos necessarias ministrabant expensas; cujus liberalitatis subsidio præter innumera pene monumenta, quæ inde reducebantur, per hæc itinera Geographiæ ars magis fuit excolta, ingensque emolumentum, Astronomiæ, Navigationi, cunctisque artibus inde accesserat: quinimo major etiam hauriebatur cognitio de moribus, ritibus, consuetudinibus, ac Religione illorum populorum, quorum patria lustrabatur: innotescebat insuper regiminis, quo uterentur, norma, legumque suarum sapientia, aut imbecillitas. Præterea seditiones, ob quas ejusmodi regna toties novam induebant faciem, examinabantur unacum causis, ac ejusmodi tumultuum progressibus: ex his vero cognitionibus magna utilitas redundabat in Religionem, quæ exinde vel sese in hæc regiones introducendi, aut ibidem firmiter stabiliendi occasionem arripuit: haustæ insuper hæc notitiæ Viris eruditis ansam præbuere, ut in variarum regionum traditiones inquirerent, ac quibus fulcris hæc inniterentur,

rentur, discuterent, imo ad ipsam etiam horum populorum originem, variasque eorum vicissitudines, ac transmigrations descenderent, quæ solertia non parum conferebat, ut plures Sacræ Scripturæ textus, qui forte absque ejusmodi cognitionibus obscuri permansissent, dilucidari possent, & ipsa Historia tam Sacra, quam profana, omnesque scientiæ perficerentur.

Nec absolum videtur, si inter alia hujus industriæ emolumenta pariter recenserentur terrenæ divitiæ, quibus per longinqua ejusmodi itinera plurimæ ditiones fuerunt locupletatæ nam licet, hæ opes populi candorem imminuerint, Regum vero arrogantiam auxerint, saltem æmulationem excitabant, atque nova itinera suscipiendi desiderium accendebant, innumerosque homines magis cultos reddebant, in quibus tamen antea vix reperiabatur, quod illos a bestiis discerneret: Præterea exinde Principes stimulabantur, ut in exteras Regiones Viros Apostolicos emitterent, qui rudes hosce populos Evangelii obsequio subjicerent. Hac ratione plurima sane loca Christianæ fidei lumine illustrabantur, quod tamen in illis penitus erat extinctum, si tamen vel unquam ibidem luxit. Insuper Evangelicæ hæ expeditiones eo uberiores animarum segetem

tem

tem producebunt, quo magis per Sacrae Scripturae, sanctorumque Patrum studium disciplina morum expurgabatur, magisque sana, ac Evangelii praecipis consona reddebatur, simulque praedicationis Ministerium per ipsam illorum, quibus hoc officium fuit commissum, dignitatem honorabatur.

§. XVII.

De morum doctrinae studio.

Ea aetate, qua ante restauratas literas ignorantiae tenebrae praevalebant, maximi etiam momenti veritates circa Evangelicam morum doctrinam, vel incognitae, vel obscuratae, variisque depravatae videbantur interpretationibus, quas quisque vel pro suo arbitrio, vel affectu adinvenerat: cum ergo potissimi ferme absque ullius ducis directione incederent, nec illi, qui alios dirigendi curam in se suscipiebant, securis regulis, solidisque praecipis imbuti essent, hinc unacum illis frequenter a recto tramite deflexum est: hominum enim persuasiones acceptabantur, neglectis morum legibus, quae tamen adeo firmiter in moralibus Ecclesiae Patrum scriptis stabilitae fuere, cum in hoc genere Sancti Patres vere nominandi sint fideles interpretes Evangelii, quod ipsi
suis